

Obsah

1. Úvod	9
2. Rodina – její dělání a předvádění	14
2.1 Rodinné vazby v individualizované společnosti – krize či renesance mezigeneračních vztahů?	17
3. Úvahy nad proměnami významů a podob prarodičovství	22
3.1 Dopad demografických procesů na pozici prarodičů	22
3.2 Dopad rostoucí různorodosti rodinných forem na pozici prarodičů	26
3.3 Proměny společenských představ o roli seniorů/rek ve společnosti a role prarodiče	31
4. Výzkum prarodičovství v současné české společnosti	36
4.1 Kvantitativní data a metody analýzy	38
4.2 Kvalitativní data a metody analýzy	40
5. Faktory ovlivňující zapojení prarodičů do péče o vnoučata	47
5.1 Typologie zapojení do péče o vnoučata – Jak často čeští prarodiče pečují	57

5.1.1	Vliv sociodemografických charakteristik na zapojení do péče o vnoučata	61
5.2	Faktory vstupující do procesu zapojování babiček do péče	69
5.2.1	Typologie vzorců prarodičovství – perspektiva matek a babiček	72
6.	Zapojení prarodičů do procesu sladování péče a zaměstnání v rodinách s malými dětmi	79
6.1	Význam zapojení prarodiče v rodinách matek samoživitelek	88
7.	Genderová dimenze role prarodiče	95
7.1	Hračičkové a kuchařky – genderovanost představ o odlišné roli babičky a dědečka	97
7.2	Muži, stárnutí, vyjadřování maskulinity a role dědečka	107
7.2.1	<i>„Prarodiče jsou vyměklí rodiče“</i> – role dědečka jako příležitost pro nové uchopení péče a emocionality	111
7.2.2	Role dědečka jako prostor rekonstrukce hegemonní maskulinity	120
8.	<i>„Být dobrou babičkou“</i> – očekávání spojená s rolí babičky	129
8.1	Normativní představy spojené s rolí babičky – norma nezasahování a norma dostupnosti	131
8.2	<i>„Chci (být) aktivní babičk(o)u“</i> – norma aktivity a obrazy aktivního stárnutí ve vyprávění matek a babiček	140
8.2.1	Porovnání předchozích generací babiček – jak (ne)aktivní byly babičky dříve	143

8.2.2	Aktivita jako nový rámec péče – perspektiva matek	147
8.2.3	Jaká babička jsem – role aktivity ve vyprávění babiček	152
8.2.4	Emancipace skrze aktivitu? Aktivní stárnutí a nové výzvy pro naplňování role prarodiče	158
9. Dopad partnerské situace a genderu prarodičů na jejich zapojení do péče		163
9.1	Ženy jako manažerky péče – prarodičovství jako sdílený proces „dělání“	165
9.1.1	Vliv partnerské situace a genderu prarodičů na zapojení do péče o vnoučata – výsledky kvantitativní analýzy	167
9.1.2	<i>„Ale chlapovi bych malé miminko asi nepůjčila, staršímu“</i> – dopad genderovanosti péče na zapojování dědečků do péče o malá vnoučata	177
9.1.3	Ženy jako zprostředkovatelky péče a organizátorky kontaktů mezi generacemi	181
10. Závěr		189
Summary		197
Literatura		206
Přílohy		222
O autorkách		226
Věcný rejstřík		227
Jmenný rejstřík		229